

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин та управління проєктами

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

Основи економічної безпеки

підготовки бакалавра

**спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»
освітньо-професійної програми
«Регіональні студії»**

*Силабус освітнього компонента складається
для денної (очної) форми навчання*

Силабус навчальної дисципліни «Основи економічної безпеки» підготовки бакалавра, галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», за освітньо-професійною програмою «Регіональні студії».

Розробник: Зелінська Олена Зінов'ївна, доцент кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій _____ ПІКУЛИК О. Б.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами

протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри: _____

проф. БОЯР А.О.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	галузі знань 29 «Міжнародні відносини»; спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»; освітньо-професійна програма «Регіональні студії» освітній ступінь «бакалавр»	Нормативна
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 1
		Семестр 1
ІНДЗ: немає		Лекції 12 год.
		Практичні (семінарські) 16 год.
		Консультації - .
	Самостійна робота 58 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова викладання		Українська

II. Інформація про викладача

ППІ Зелінська Олена Зінов'ївна
 Науковий ступінь кандидат економічних наук
 Вчене звання не має
 Посада доцент кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами
 Контактна інформація zelinska.olen@vnu.edu.ua
 Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

АНОТАЦІЯ КУРСУ	Навчальна дисципліна «Основи економічної безпеки» покликана допомогти студентам адаптуватися до. Навчальна дисципліна має на меті дати студентам уявлення про, її структуру й, показати місце. Також в результаті вивчення цієї дисципліни формується уявлення про, студенти вивчають принципи формування, знайомляться з основами формування. Крім того студенти мають можливість сформулювати уявлення про, ознайомитись із змістом і характером.
ПРЕРЕКВІЗИТИ	Економіка. Фінансова грамотність.
ПОСТРЕКВІЗИТИ	Теорія міжнародних відносин, Міжнародні економічні відносини Міжнародні відносини та світова політика, Міжнародні інституції з питань безпеки в регіоні, Регулювання та безпека міжнародного бізнесу, Економічна безпека регіональних систем.
МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА	Метою курсу є формування у студентів цілісного уявлення про національну безпеку загалом та економічну безпеку держави зокрема через засвоєння ними основного понятійно-категоріального апарату фахівця з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій; здобуття навичок застосування форм теоретичного аналізу процесів та механізмів забезпечення економічної безпеки країни; зміст і характер теоретичної і практичної підготовки фахівця-міжнародника. Завданнями курсу є вивчення основних підходів до формування

компетентностей фахівця-міжнародника, його теоретичної і практичної підготовки, знань, умінь і навичок бакалавра з міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

(відповідно до «Стандарту вищої освіти України для бакалаврів»

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/291-Mizhn.vidn.susp-kom.ta.rehion.studiyi-bakalavr.21.01.22.pdf>)

	Інтегральна	Загальні	Фахові
Компетентності	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов та передбачає застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.	ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі і знань про природу і суспільство, та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.
		ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.	СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.
		ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.
		ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.	
		ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	
		ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	
		ЗК8. Здатність до абстрактного мислення,	

		аналізу та синтезу.	
		ЗК9. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.	
		ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	
		ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	
		ЗК13. Здатність бути критичним і самокритичним.	

	код критерію	Опис
Програмні результати	РН 1	Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.
	РН 7	Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси.
	РН 8	Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій.
	РН 9	Досліджувати проблеми міжнародних відносин, регіонального розвитку, зовнішньої політики, міжнародних комунікацій, із використанням сучасних політичних, економічних і правових теорій та концепцій, наукових методів та міждисциплінарних підходів, презентувати результати досліджень, надавати відповідні рекомендації.
	РН 10	Вільно спілкуватися державною та іноземними мовами на професійному рівні, необхідному для ведення професійної дискусії, підготовки аналітичних та дослідницьких документів.
	РН 11	Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні.
	РН 13	Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати

		опонентів і їхню точку зору.
	PH 15	Розуміти та застосовувати для розв'язання складних спеціалізованих задач міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо.
	PH 16	Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.
	PH 17	Мати навички самостійного визначення освітніх цілей та навчання, пошуку необхідних для їх досягнення освітніх ресурсів.

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лекції	Практ. (Семін.)	Консультації	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1.					
Економічна безпека: суть, основні категорії та поняття					
Тема 1. Економічна безпека: сутність, чинники, критерії.	4	2	2	-	4
Тема 2. Економічні злочини як загроза економічній безпеці держави.	3	1	2	-	6
Тема 3. Корупція як загроза та деструктивний чинник економічній безпеці держави	4	2	2	-	8
Разом за змістовим модулем 1	11	5	6	-	18
Змістовий модуль 2.					
Механізм забезпечення економічної безпеки держави					
Тема 4. Недобросовісна конкуренція як загроза економічній безпеці держави	3	1	2	-	8
Тема 5. Тіньова економіка як загроза економічній безпеці держави та регіону	4	2	2	-	8
Тема 6. Система економічної безпеки держави	3	1	2	-	8
Тема 7. Внутрішні складові економічної безпеки держави	4	2	2	-	8
Тема 8. Сучасний стан зовнішньоекономічної безпеки України	3	1	2	1	8
Разом за змістовим модулем 2	18	7	10	1	40
Усього годин	29	12	16	1	58

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ КЕЙСИ ТА ЗАВДАННЯ

1. Законспектувати 7-10 основних визначень економічної безпеки, що подаються в літературних джерелах та зробити свої висновки
2. Скласти словник основних складових економічної безпеки.
3. Розробити таблицю: Засоби та інструменти захисту від економічної небезпеки (для кожного об'єкта економічної безпеки). Дати аналіз.
4. Написати есе «Стратегія економічної безпеки України на період 2025-2030 рр.» на основі ознайомлення з рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 11.08.2021 р. «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року».
5. Підготувати *реферат-довідь* на обрану тематику:
 1. Основні принципи та критерії забезпечення економічної безпеки.
 2. Складові економічної безпеки та їх значення у забезпеченні національної безпеки держави.
 3. Загрози економічній безпеці та її індикатори.
 4. Сутність, структура та класифікація національних економічних інтересів.
 5. Трактуювання та оцінка рівня фінансової безпеки держави.
 6. Проблеми бюджетної, податкової та боргової безпеки.
 7. Поняття валютної безпеки. Її індикатори та загрози. Стан валютної безпеки в Україні та шляхи її підвищення.
 8. Стратегія економічної безпеки.
 9. Національні економічні інтереси України та їх значення при створенні системи економічної безпеки держави.
 10. Система економічної безпеки підприємства та її методологічні засади.
 11. Стратегія та механізми забезпечення економічної безпеки підприємництва.
 12. Організаційно-економічні заходи, спрямовані на зміцнення економічної безпеки підприємницької діяльності.
 13. Податкова політика держави як чинник впливу на економічну безпеку підприємництва.
 14. Економічна розвідка як фактор у конкурентній боротьбі.
 15. Методи шпигунства (методи збирання інформації).
 16. Програма захисту комерційної таємниці підприємства.

17. Концепція (основи політики) національної безпеки України.
18. Стратегічні інтереси держави у сфері забезпечення економічної безпеки підприємництва.
19. Сутність та функції системи забезпечення економічної безпеки.
20. Методи визначення інтегральної оцінки рівня економічної безпеки держави.
21. Внутрішні та зовнішні загрози економічній безпеці.
22. Генезис економічної безпеки.
23. Оцінка тіньової економічної діяльності на макрорівні.
24. Мінімізація загроз економічній безпеці України в умовах воєнного стану з використанням внутрішніх резервів.
25. Міжнародна економічна безпека України в умовах посилення зовнішніх загроз.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання під час семінарських занять здійснюється на основі того наскільки студент вміє самостійно проаналізувати і передати здобуті знання, перерахування інформації з листка забороняється. Посилання на використані матеріали та ресурси є обов'язковими, кожен студент несе особисту відповідальність за академічну доброчесність. Пропущені лекційні заняття не відпрацьовуються, семінарські заняття можуть бути відпрацьованими лише за умови наявності вагомих доказових причин відсутності студента. Дедлайн здачі пропущених семінарських занять (за умови вагомих доказових причин) до дня здачі заліку. Максимальна кількість пропусків без вагомих доказових причин – 2.

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового семестрового контролю з даної дисципліни є залік. Залік виставляється за умови, якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені програмою навчальної дисципліни та отримав не менше 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт. Оцінка та засвоєння курсу виставляються згідно шкали оцінювання.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Модуль 1		Модуль 2		Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		
ТЕМА 1 - ТЕМА 8	разом	Тестова контрольна робота	Тестова контрольна робота	100
5	40	30	30	

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
75-81	C	
67-74	D	
60-66	E	
1-59	FX	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення	<p>1. Зелінська О.З. (2022). Механізм активізації зовнішньоекономічної діяльності регіону в умовах єврорегіонального співробітництва. <i>Економіка та суспільство</i>, 44. URL: https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1808 DOI: 10.32782/2524-0072/2022-44-32.</p> <p>2. Зелінська О. З. (2020). Концептуальні підходи до вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності регіону в умовах єврорегіонального співробітництва. <i>Інноваційна економіка</i>, 5–6 (84), 5–11.</p> <p>3. Iryna Tsymbaliuk, Nataliia Pavlikha, Olena Zelinska, Alisa Ventsuryk and Anna Radko (2021). Assessing the level of competitiveness of the insurance sector during economic crises: The example of Ukraine. <i>Insurance Markets and Companies</i>, 12(1), 72–82. doi:10.21511/ins.12(1).2021.07</p>
Основна	<p>1. Давиденко, О. Єгорова, В. Приходько, П. Матішак, Я. Голоніч, П. Копінець, М. Мачкінова, М. Доброволська (2017). Економіка та економічна безпека держави. Теорія та практика: навч. посіб. Ужгород, 388.</p> <p>2. Закон України «Про Бюро економічної безпеки України» № 1150-IX» від 25.03 2021 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text</p> <p>3. Закон України «Про національну безпеку України» № 2469-VIII від 21.06.2018. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text</p> <p>4. Іванова, Н. С. (2020). Економічна безпека: навч. посібник/укл. Н.С. Іванова. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 139.</p> <p>5. «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року» № 347/2021 від 11.08.2021 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0048525-21#Text</p> <p>6. Франчук, В. І. (2015). Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності: підручник. Львів: ЛьвДУВС, 236.</p>
Додаткова	<p>Голіков, І. В. (2014). Сутність та еволюція поняття економічна безпека. <i>Проблеми економіки</i>, (1), 309-314. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2014-1_0-pages-309_314.pdf</p> <p>Заверуха, Д., Копитко, М. (2022). Характеристика основних елементів сутності економічної безпеки. <i>Вчені записки Університету «КРОК»</i>, (1(65), 19–24. https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-65-19-24</p> <p>Скорук, О. В. (2016). Економічна безпека держави: сутність, складові елементи та проблеми забезпечення. <i>Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство</i>, (6 (3)), 39-42. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/6_3_2016ua/11.pdf</p>

	<p>Третяк, В. В., & Гордієнко, Т. М. (2010). Економічна безпека: сутність та умови формування. <i>Економіка та держава</i>, (1), 6-8. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/1_2010/3.pdf</p> <p>Andruseac, G. (2015). Economic security–new approaches in the context of globalization. <i>CES Working Papers</i>, 7(2), 232-240. URL: https://www.econstor.eu/bitstream/10419/198375/1/ceswp-v07-i2-p232-240.pdf</p> <p>Donohue, L. K. (2011). The Limits of National Security. <i>Am. Crim. L. Rev.</i>, 48, 1573. URL: https://scholarship.law.georgetown.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2027&context=facpub</p>
--	--